

Ve světě finančního managementu existuje řada důležitých a často i komplikovaných či nepříliš obecně aplikovatelných pravidel. Nicméně tzv. bilanční pravidla jsou jednoduchá, srozumitelná a přesto platí vždy. Navíc na ně koukají i některé banky a investoři.

Pro registrované uživatele: V sekci Pro registrované/Ke stažení naleznete výpočetní tabulku pro automatickou analýzu stavu dodržování bilančních pravidel. Stáhnout si ji můžete [zde](#)

. Neregistrovaní uživatelé se mohou bezplatně registrovat na [této stránce](#)

Zlaté pravidlo financování

První bilanční pravidlo se nazývá Zlaté pravidlo financování a říká velice jednoduchou a na první pohled zřejmou věc – že struktura aktiva a pasiv by měla být časově sladěná. To znamená, že dlouhodobá aktiva (např. budovy, výrobní linky apod.) by měla být kryta dlouhodobými pasivy (tj. základním jměním, nerozděleným ziskem z minulých let a/nebo dlouhodobými cizími zdroji). Totéž platí samozřejmě i pro aktiva a pasiva krátkodobá. Ptáte se proč? Důvod je poměrně jednoduchý, krátkodobé zdroje jsou poměrně drahé a jsou dostupné po omezenou dobu. Jejich klíčovým úkolem je tedy poskytnout firmě krátkodobé užití, ze kterého bude mít větší zisk, než jsou náklady na tyto zdroje. Oproti tomu dlouhodobé zdroje má firma k dispozici na delší dobu (formálně vzato na dobu delší než 1 rok) a díky tomu je může vynaložit na dlouhodobé aktivity – tj. obvykle investice do výroby, budov, výzkumu a vývoje apod. Za dlouhodobými zdroji tedy není třeba hledat rychlou či okamžitou návratnost. Tak by to mělo fungovat v ideálním případě.

Pokud pravidlo porušíme, pak se dostáváme do stavu, kdy dlouhodobé investice musíme financovat z krátkodobých zdrojů – tj. snažíme se zachránit firmu tím, že investujeme téměř veškeré dostupné prostředky s tím, že doufáme, že krátkodobé úvěry „nějak“ splatíme ze stávajícího provozu, do kterého se dlouhodobé investice nemusí třeba ani promítnout. Anebo se můžeme dostat do druhého extrému, kdy krátkodobé výdaje pokrýváme dlouhodobými zdroji. To znamená, že de facto „projídáme“ své úspory s dlouhodobé půjčky, což se děje obvykle v případě, kdy nám došli peníze na účtech a nikdo nám nechce krátkodobě půjčit. Oba dva stavy jsou přitom z dlouhodobého pohledu zjevně neudržitelné.

Pravidlo vyrovnání rizika

Druhé pravidlo je podstatné zejména pro získávání úvěrů a dalších cizích zdrojů, firmu jako takovou až tak ovlivňovat nemusí. Pravidlo přitom hovoří o tom, že vlastního kapitálu by mělo být alespoň stejně jako cizího. To zní z pohledu toho, kdo firmě půjčuje peníze, celkem logicky, zejména pak v ČR. Těžko si lze totiž představit, že majitel do firmy vloží 200 000 korun, a když získá stamilionový úvěr, že bude s penězi nakládat stejně citlivě a rozvážně jako kdyby byly jeho. Více cizího kapitálu zkrátka snímá z majitele část rizika a podnik tak může mít větší sklon k riskování a menší motivaci ke zvyšování výkonů.

Pari pravidlo

Třetí pravidlo říká, že vlastní kapitál by měl být nanejvýš roven stálým aktivům, a to jen tehdy, když podnik nevyužívá dlouhodobý cizí kapitál. To svým způsobem částečně opakuje zlaté bilanční pravidlo, neboť zamezuje situaci, kdy jsou krátkodobá aktiva financována dlouhodobým majetkem. Je tu však ještě jeden význam, a to ten, že vlastním kapitálem by se nemělo plýtvat. Vlastní kapitál je pro firmu v podstatě ten nejdražší možný. Vlastník firmy totiž nese největší riziko. V případě konkursu je totiž uspokojen až jako poslední v pořadí. Nejprve je uspokojen stát, pak banky, pak věřitelé a teprve co zbude, získá zpět majitel. Vlastní kapitál by tak v té nejhorší situaci měl financovat jen dlouhodobý majetek. V lepší situaci by měl financovat jen část dlouhodobého majetku, přičemž zbytek by měly pokrývat cizí dlouhodobé zdroje. V praxi však řada i zavedených a prosperujících firem kumuluje nerozdělený zisk z minulých let, kterým svůj provoz financují. Majitelé tak zbytečně nesou velké riziko, za které nemusí být vždy odměněni adekvátním výnosem z vloženého kapitálu.

Růstové pravidlo

Poslední z bilančních pravidel říká, že v podniku nemá být tempo růstu investic vyšší než tempo růstu tržeb. Naprosto logické pravidlo, které český státní rozpočet dlouhodobě ignoruje, má své logické odůvodnění - na nové investice musejí nejprve ty stávající vydělat. Dodržení tohoto pravidla zároveň znamená, že špatné investice, které se nepromítly do nárůstu tržeb, zbrzdí tempo dalších investic, což má přispět ke stabilizaci podniku a případné nápravě vzniklých „škod.“ Dodržování tohoto pravidla zároveň přispěje k tomu, že firma neudělá více špatných

investic za sebou.

Použitá literatura a další zdroje

[1] SYNEK, Miloslav a kol. Podniková ekonomika. 4. přeprac. vyd. Praha : C. H. Beck, 2006. 475 s. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 80-7179-892-4.

[2] SCHOLLEOVÁ, Hana. Ekonomické a finanční řízení pro neekonomy. 1. vyd. [s.l.] : Grada Publishing, a. s., 2008. 256 s. ISBN 978-80-247-2424-9.